

Beantwoording raadstoezegging

Registratienummer 2018-03

Datum: 29 januari 2018
Van collegelid: Van Dijk en Meijer
Aan: Raads- en commissieleden via de raadsinfo
Onderwerp: Prikkeldraad in de Hoogwatergeul en landschapszone

Toezegging gedaan tijdens de vergadering van:

☐ de gemeenteraad	van [Datum]
☐ de commissie Samenleving	van [Datum]
X de commissie Ruimte	van 4 december 2017
☐ Themabespreking	van [Datum]
☐ Werkgroep [Werkgroep]	van [Datum]
X Vragen per e-mail	van 17 en 18 januari 2018

Van de griffier is het verzoek ontvangen om de toezegging en de vragen tezamen te beantwoorden.

Omschrijving van de toezegging:

Wethouder Meijer heeft tijdens de commissie van 4 december toegezegd de prikkeldraadafzetting in Hoogwatergeulgebied te analyseren en de commissie met een memo ARI te informeren over het bestaande beleid en wat daarin aangepast zou moeten worden.

Op 17 januari 2018 heeft de griffier een rondvraag van de fractie D66/GL gekregen, die zij op 15 januari hadden willen indienen bij de commissie Ruimte.

De fractie wil graag een reactie op de inhoud van onderstaand bericht van dhr. Van Den Herder. Men geeft aan dat het erop lijkt dat er tussentijds alleen op uitvoerend ambtelijk niveau hierover contacten zijn geweest met de betrokkenen, wat de fractie als een gemiste kans ziet. De fractie wil in herinnering roepen dat de landschapszone een stukje compensatie voor het gebied zou worden voor het grote verlies van landschappelijke kwaliteit, de kale grasmat in de geul in ogenschouw nemend. Men stelt dat zowel landschappelijk als recreatief er niet zoveel interessants te beleven is aan een begraasde strook, dat het geen toegevoegde waarde heeft en dat daarmee aan het doel én de belofte aan de inwoners van het gebied voorbij wordt geschoten. Gevraagd wordt om een reactie van de wethouder.

Op 16 jan. 2018 om 13:54 heeft Henk den Herder <henkdenherder@gmail.com> het volgende geschreven: Beste anti-prikkeldraad supporters. Afgelopen dinsdag hebben we een ontmoeting in het terrein gehad met het waterschap en medewerkers van de Gemeente Heerde om overleg te hebben over de gewenste plaats van het prikkeldraad langs de fietspaden Broekstraat en Assendorperstraat. We hebben vooraf gesteld dat het ons doel is en blijft om de zone prikkeldraad vrij te zien en de verplaatsing slechts als een tussenoplossing te beschouwen. Arjan Verboom van het waterschap bevestigt opnieuw dat de gehele landschapszone begraast gaat worden en dat zij het gebied gaan overdragen met deze doelstelling. Mocht de nieuwe eigenaar de rasters niet of gedeeltelijk nodig vinden dan is hij vrij om deze te verwijderen. Voorlopig willen waterschap en gemeente de rasters langs de genoemde fietspaden verplaatsen, in de praktijk komt dit neer op een verschuiving van ongeveer 5 meter, plaatselijk iets meer of minder. De gemeente gaat deze nieuwe, bredere bermen onderhouden en inzaaien met een bijvriendelijk mengsel aldus heer Spronk van de gemeente Heerde. We hebben de

Dit sjabloon is bedoeld voor toezeggingen aan de raad die niet in het verslag verwerkt kunnen worden. Vragen hierover kunnen worden gesteld tijdens de rondvraag van de eerstvolgende commissievergadering, of gevraagd kan worden de memo ter bespreking te agenderen voor een eerstvolgende commissievergadering.

plaatsen van de nieuwe rasters met piketten aangegeven, het waterschap gaat voor de uitvoering zorgen. Op korte termijn hebben we hiermede een verbetering kunnen bewerkstelligen voor de passanten met betrekking tot veiligheid en beleving, de picknicktafels staan ruimer en er is meer ruimte voor recreanten, de kanosteiger is nu bereikbaar. Hiermee is ons doel - streven naar een rastervrije landschapszone- niet bereikt. Dat is teleurstellend. We zullen de situatie nauwlettend blijven volgen en jullie op de hoogte houden van onze bevindingen, graag blijven we onze steun geven aan het streven van de andere betrokken organisaties. Omdat we hiermede onze actieve bemoeienis beëindigen willen we jullie allemaal hartelijk danken voor de steun en medewerking, zowel supporters als pers, politiek en waterschap. Van de gemeente Heerde is tot nu toe, ondanks toezeggingen, geen enkele officiële reactie ontvangen en dat met de verkiezingen in het vooruitzicht! Maria Maas, Corrie van der Valk, Jan Vat, Anne Jan Meijer en Henk den Herder

Op donderdag 18 januari heeft de fractie, in vervolg op het verzoek, gevraagd welke afspraken er door de gemeente, formeel en informeel, en met wie gemaakt zijn over de doelen en inrichting van de landschapszone.

Antwoord (in te vullen door organisatie):

De afrastering van gronden met prikkeldraad heeft beslist niet de voorkeur van de gemeente. Sterker nog, op onze eigen gronden willen we geen prikkeldraad. Daarom hebben wij ook direct actie laten ondernemen in het projectgebied.

Wij zijn als bestuurders ambtelijk steeds op de hoogte gehouden van de gesprekken die met medewerkers van Waterschap Vallei en Veluwe zijn gevoerd en er staat een bestuurlijke afspraak gepland in februari 2018 om te praten over het prikkeldraad dat op gronden van het Waterschap staat.

Het ambtelijk overleg dat ter plekke is gevoerd met de heer Den Herder e.a. heeft er toe geleid, dat, zoals u ook in de e-mail van de heer Den Herder kunt lezen, ter plekke piketten zijn geslagen en aanpalend aan onze fietspaden een gebruikelijke afrastering met twee draden en een totale hoogte van circa 1.10 meter is teruggezet en vervangen door glad draad. In de zuidelijke landschapszone die ons eigendom gaat worden staan alleen nog de palen en is het draad verwijderd. Afrastering (met glad draad) is afhankelijk van het verdere gebruik van het gebied

U stelt ook vragen over de inrichting van de landschapszone.

In aanvulling op de actieve raadsinformaties van 21 september 2016 en 16 augustus 2017 (zie bijlagen), laten wij u het volgende weten over de landschapszone ten noorden van de Kerkdijk:

In de stuurgroep (de latere Bestuurlijke Begeleidingscommissie) van het project Veessen-Wapenveld van 9 februari 2012 is de vaststelling van de nadere uitwerking van het "Manifest Invulling landschapszone hoogwatergeul Veessen-Wapenveld aan de orde geweest. De uitspraak van de Eerste Kamer (Motie Eigeman) dat het gebied van de Hoogwatergeul zo veel mogelijk agrarisch in gebruik zal blijven, was aanleiding om de inrichting van de landschapszone te herzien. De inrichting in SNIP 3 (de spelregelkaders natte infrastructuurprojecten) als natuurzone kwam niet overeen met dit uitgangspunt.

Over de natuurvriendelijke oever, de twee robuuste stapstenen, de hooilanden en de verkoop in de landschapszone zijn het volgende afspraken gemaakt:

- **Natuurvriendelijke oever:** Aan de oostoever van de grote wetering wordt een robuuste natuurvriendelijke beheersarme oever aangelegd (ca 10 m breed) met daarnaast een onderhoudstrook (5 m breed).
- **Twee robuuste stapstenen:** De bestaande lagere gronden in de landschapszone zijn ingericht als twee robuuste beheersarme natte natuurstapstenen (noord en zuid) van elk

circa 5 hectare. Vanuit de natuurcompensatie is de inrichting in de stapstenen primair gericht op biotoop voor amfibieën.

- **De hooilanden:** De gehele landschapszone is behoudens de twee stapstenen ingericht met een doelmatige kavelstructuur om agrarisch natuurbeheer toe te kunnen passen. Het bestaande maaiveld van deze bosschages en hooilanden wordt niet vergraven (behoudens voor bijvoorbeeld de poelen en graven/dempen kavelsloten).
- **Uitgangspunten eigendom**
De PDR verwerft de landschapszone. Na inrichting door de aannemer wordt de landschapszone verkocht. Door veranderde regelgeving was het niet meer vanzelfsprekend dat het eigendom van (natuur)gebieden - zoals de landschapszone - vanuit het Rijk (PDR) werd doorgeleverd aan Staatsbosbeheer. Dit betekende dat Staatsbosbeheer in afwijking van het Advies Gebiedsontwikkeling, niet toekomstig eigenaar en/of beheerder is geworden van de landschapszone. Lokale agrariërs of (agrarische) natuurverenigingen waren hiervoor een goed alternatief, passend binnen de doelen van de maatregel en de gebiedsontwikkeling.

Voorafgaande aan deze stuurgroepbijeenkomst was in het laatste kwartaal van 2011 op initiatief van Gemeente Heerde en Waterschap (destijds) Veluwe een samenwerkingsproces gestart met potentiële eigenaren/beheerders: LTO, Agrarische Belangen Vereniging, Jan Nienhuisvereniging, Staatsbosbeheer, Stichting Vrienden van het boerenland en Agrarische natuurvereniging Veluwe IJsselzoom. Vanuit deze samenwerking bleken, binnen de vastgestelde projectopgaven en -kaders, optimalisaties mogelijk voor inrichting en beheer die o.a. ook agrarisch bruikbaar zijn. De uitgangspunten hiervoor zijn verwoord in het Manifest Landschapszone (zie bijlage) dat namens bovenstaande partners en Provincie Gelderland is aangeboden aan staatssecretaris Atsma op zijn locatiebezoek in oktober 2011.

In SNIP 4, dat aansluitend aan het stuurgroepbesluit in 2012 is opgesteld, staat onder 3.9 over de landschapszone daarom het volgende:

'Tussen de westelijke dijk en de Grote Wetering ligt een landschapszone met een oppervlakte van circa 70 ha. *Deze landschapszone biedt ruimte om natuurwaarden, die binnen de hoogwatergeul zullen verdwijnen, een plaats te geven.*

In het ontwerp van de landschapszone is ter mitigatie van het areaal te kappen bos 15 ha. (broek)bos voorzien en vanwege de gewenste openheid ook andere natuurdoeltypen. In de landschapszone ontstaat een veel gevarieerder landschap met ruimte voor meer verschillende biotopen. Voor de in het plangebied voorkomende bosafhankelijke diersoorten zijn in de inrichting van de landschapszone vliegroutes en nestgelegenheden opgenomen. Een deel van de bestaande bomen langs de Plakkenweg blijft om landschappelijke redenen en als vliegroute voor vleermuizen gehandhaafd.¹ Tevens zijn in deze landschapszone opgenomen een fietspad en enkele recreatieve voorzieningen zoals rustplaatsen en een vogelkijkhut. De Grote Wetering krijgt een natuurvriendelijke oever. Om de migratie van vissoorten mogelijk te maken, worden de stuwen voorzien van een Vistrap.

Met de formulering dat *ruimte* wordt geboden, is de *inrichting* van het volledige gebied als natuurzone losgelaten. Bovendien is in SNIP 4 de inrichting van het gebied in hoofdlijnen benoemd.

In het Ambitiedocument Ruimtelijke kwaliteit dat in 2013 is vastgesteld staat over de landschapszone in het hoofdstuk Maaiveld:

'Tussen de Grote Wetering en de westelijke dijk wordt een 'landschapszone' gerealiseerd. Door de aanleg van de westdijk ontstaat een smalle strook tussen wetering en dijk. Deze zone wordt bestemd als natuur. Het basiscriterium is dat er in deze zone naast natuur ook ruimte is voor recreatie en agrarisch natuurbeheer'. Op pagina 78 e.v. staan de ontwerpprincipes vermeld.

---

¹ Deze bomen zijn uiteindelijk door het verleggen van de weg en het naastgelegen fietspad, na onderzoek, alsnog verwijderd. Elders heeft compensatie plaatsgevonden.

Openheid vormt het derde principe. Vanwege het beoogde ruime zicht vanaf de dijk op de Veluwe wordt opgaande beplanting in de zone zoveel mogelijk vermeden, met name ten noorden van de Plakkenweg. Eventuele landschappelijke beplanting moet laag blijven. Bos en bosschages vormen geen grote aangesloten vlakken, toe te voegen bomenrijen moeten een transparant karakter hebben. De meer besloten delen worden afgewisseld met ruime, open vensters. Dit ambitiedocument was een bijlage bij de vraagspecificatie en vormde onderdeel van de overeenkomst met de aannemer.

In zowel het SNIP als in het ambitiedocument wordt openheid in relatie met opgaande begroeiing (bomen) en bebouwing genoemd. Het niet afrasteren van gronden is nooit onderdeel geweest van de benoemde openheid.

In 2016 en 2017 heeft realisator Waterschap Vallei en Veluwe gesprekken gevoerd met partijen die betrokken zijn geweest bij het Manifest en is de landschapszone verder uitgewerkt.

De landschapszone bestaat fysiek uit de volgende objecten:

- Natuurvriendelijke oever
- Nat schraalland
- Kruidenrijk en faunarijk grasland
- Rustpunten (steigers en picknickset)
- Bestaand bos
- Poelen en paaisloten
- Nieuw bos en beplanting
- Maaiseldepots
- Boothellingen
- Kavelsloten met duiker verbinding met Grote Wetering
- Faunatoren
- Zwaluwwand
- Vogelobservatiehut
- Rustpunt oude IJsseldijk
- Platte vleermuiskasten
- Broedhopen ringslang
- Hopen poelkikker
- Ontsluitingsweg
- Afrastering en hekwerken
- Dassenburchten
- Faunapassages
- Vleermuisroute
- Onderhoudsroute LSZ

Bijgaand treft u eveneens het beheer- en onderhoudsplan landschapszone, waarin een toelichting gegeven wordt op de wijze waarop het beheer dient plaats te vinden.

Zoals ook aangegeven bij de reactie over het prikkeldraad, worden wij eigenaar van het deel ten zuiden van de Kerkdijk. Wij komen er bij u op terug hoe en onder welke condities wij dit deel gaan exploiteren of verkopen, waarbij het laatste tot nu toe wel de voorkeur heeft.

Bijlagen:

Actieve raadsinformatie 21 september 2016

Actieve raadsinformatie 16 augustus 2017

Manifest invulling Landschapszone Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld (2011)

Ambitiedocument Ruimtelijke Kwaliteit Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld (2013)

Beheer- en onderhoudsplan landschapszone Hoogwatergeul Veessen-Wapenveld (2017)